

Asia: VN/20373/2025

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi yhteistoiminta-asiamiehestä annetun lain kumoamiseksi ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi

Yleiset kommentit esityksestä

Tässä voitte antaa esitysluonnokseen liittyvät yleiset huomiot

Esityksessä ehdotetaan, että yhteistoiminta-asiamiehestä annettu laki kumottaisiin ja yhteistoiminta-asiamiehen toimisto lakkautettaisiin.

Yhteistoimintalainsäädännön valvontatehtävät siirrettäisiin työsuojeluviranomaiselle. Henkilöstörahojen valvonta ja henkilörahostorekisterin ylläpito siirrettäisiin Patentti- ja rekisterihallitukselle.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi. EK tulee esitettyä tavoitetta tehostaa työelämlainsäädännön valvontatehtävien organisointia ja pyrkimystä säästää valtionhallinnon toimintamenoja. Pidämme yhteistoiminta-asiamiehen tehtävän lopettamista ja tehtävien siirtoa työsuojeluhallinnolle ja Patentti- ja rekisterihallitukselle kannatettavina ja perusteltuina.

Patentti- ja rekisterihallitus on tarkoituksenmukainen taho järjestämään henkilöstörahoja koskevat rekisteröinnit. Ehdotamme, että Patentti- ja rekisterihallituksen rooli rajoitettaisiin rekisteröinnin muodollisten vaatimusten selvittämiseen ja rekisteröitävien muutosten ja tietojen hallinointiin. Tämä mahdollistaisi henkilöstörahoja koskevan viranomaismaksurakenteen pysyttämisen nykyisellään eli rekisteröintimaksuina ja toimenpidemaksuina.

Esitetty henkilöstörahastojen rekisteröintiä ja valvontaa koskeva ratkaisu ei vähentäisi henkilöstörahastoihin liittyvää viranomaisen työmäärää eikä tehostaisi ja helpottaisi henkilöstörahastojen toimintaa.

Viranomaiselta poistettaisiin palkkiomallien ja palkkiokäsittelyn tulkintaan liittyvä rooli, joka myös osaamisvaatimuksiltaan poikkeaa Patentti- ja rekisterihallituksen nykyisestä toiminnasta.

Henkilöstörahastotoiminta on vakiintunut. Henkilöstörahastojen perustamista ja ylläpitämistä tukevat palveluntarjoajat tuntevat palkkiomallien vaatimukset. Palkkiomalleja koskeva valvonta ei ole enää aiemmilla tavoin tarpeen sen vuoksi, että Verohallinto on antamallaan syventävillä ohjeilla ja muilla toimillaan aktiivisesti toteuttanut palkkiomalleja koskevaa neuvontaa ja valvontaa. Nämä toimet Verohallinto on toteuttanut ja voinut toteuttaa sitä koskevan voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Käytännössä edellä kuvatut toimet voitaisiin toteuttaa lainsäädäntöteknisesti siten, että henkilöstörahastolaista poistettaisiin eräät nykyiset yhteistoiminta-asiamiestä koskevat säännökset.

1. Laki yhteistoiminta-asiamiehestä annetun lain kumoamisesta

1 §

-

2 §

-

2. Laki yhteistoimintalain muuttamisesta

29 § Henkilöstön hallintoedustus

-

43 § Valvonta

-

46 § Rangaistussäännökset

-

3. Laki yhteistoiminnasta suomalaisissa ja yhteisön laajuisissa yritysryhmissä annetun lain 48 §:n muuttamisesta

48 § Valvonta

-

4. Laki henkilöstöedustuksesta eurooppayhtiössä ja eurooppaosuuskunnassa sekä työnantajavelvoitteista ja henkilöstöedustuksesta rajat ylittävissä yritysjärjestelyissä annetun lain 37 §:n muuttamisesta

37 § Valvonta

-

5. Laki henkilöstörahasolain muuttamisesta

13 § Rekisteröinti-ilmoitus

-

14 § Rekisteröinti

Rahaston rekisteröintiä koskevaa nykyisen henkilöstörahasolain 14 §:ää tulisi muuttaa siten, että ” Patentti- ja rekisterihallituksen on saatuaan perusilmoituksen rekisteröitävä henkilöstörahasolain, jos se on vastaanottanut henkilöstörahasolain rekisteröimiseksi vaadittavat tiedot.”

Rekisteriviranomaiselta ei enää muilta osin edellytettäisi sen selvittämistä, että rekisteröinnillä ei ole lakiin perustuvaa estettä.

32 § Ilmoitus henkilöstörahasolain määrätymisperusteista ja niiden muutoksista

Henkilöstörahasolain 32 §, joka koskee ilmoitusta henkilöstörahasolain määrätymisperusteista ja niiden muutoksista, voitaisiin poistaa kokonaisuudessaan laista. Näin rahastoilla ei olisi velvollisuutta ilmoittaa määrätymisperusteista ja niiden muutoksista. Muiden henkilöstörahasolain säännösten perusteella työnantajilla olisi edelleen velvollisuus tehdä päätös henkilöstörahasolain määrätymisperusteista ja dokumentoida ne.

38 § Palkkio-osuuden siirtäminen henkilöstörahasolain

Vastaavasti voitaisiin poistaa henkilöstörahasolain 38.2 §:n (Palkkio-osuuden siirtäminen henkilöstörahasolain) lopusta ilmenevä ilmoitusvelvollisuus eli ”Henkilöstörahasolain siirrettävissä olevan palkkioerän määrätymisperusteista ja niiden muutoksista yrityksen on päätettävä 10 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa ja rahaston on ilmoitettava määrätymisperusteista ja niiden muutoksista yhteistoiminta-asiamiehelle.”

56 § Purkamisperusteet

Henkilöstörahasolain rahaston purkamisperusteita koskevan 56.1 §:n kohdan 5 mukaan henkilöstörahasolain on purettava, jos henkilöstörahasolain ei täytä tässä laissa säädettyjä vaatimuksia eikä asiantilaa ole korjattu yhteistoiminta-asiamiehen asettamassa määräajassa, joka voi olla enintään kolme vuotta. Viranomaisen asettaman määräajan sijaan purkamisperuste voitaisiin määrittellä laskettavan kiinteänä määräaika laissa säädettyjä vaatimuksia vastaan olevan asiantilan täyttymisestä, missä tilanteessa ei olisi tarvetta viranomaisen asettamalle määräajalle.

57 § Selvityksen toimittajat ja selvitysmenettely

-

58 § Varojen jako

-

63 § Valvonta

-

63 a § Toimivaltuudet henkilöstörahastojen valvonnassa

Yhteistoiminta-asiamiehestä annetun lain 9 §:n mukaista toimivaltuutta henkilöstörahastojen valvomiseksi ei olisi tarvetta ottaa muutettuun henkilöstörahastolakiin. Patentti- ja rekisterihallitukselle voisi tarvittaessa määritellä suppeamman sen rekisterinpitotehtäviä koskevan valvontaoikeuden.

65 § Valvontamaksu

Uusi rahastopääomaperusteinen vuosimaksu lisäisi selvästi rahastojen kuluja. Se vaikeuttaisi uusien rahastojen perustamista, vähentäisi kiinnostusta niiden käyttöön ja pahimmillaan voisi johtaa perustettujen rahastojen purkamiseen. Uusi vuosittainen valvontamaksu mahdollistaisi myös edelleen jatkuvan rahastojen kulujen kasvamisen. Käyttöön otetun maksun maksuasteen korottamisen kynnyks on pienempi kuin uuden maksun perustaminen. Vuosittaista valvontamaksua ei tulisi ottaa käyttöön, vaan kattaa toiminnan kustannukset käsittelymaksuin.

6. Laki Patentti- ja rekisterihallituksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

3 §

-

7. Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain muuttamisesta

13 § Toimintaohjeen ja kehotuksen antaminen

-

17 § Asian käsittely

-

8. Laki henkilöstörahaston valvontamaksusta

1 § Tarkoitus ja soveltamisala

Vuosittaista valvontamaksua ei tulisi ottaa käyttöön, vaan kattaa toiminnan kustannukset käsittelymaksuin.

2 § Henkilöstörahaston valvontamaksu

-

3 § Toimivaltainen viranomainen

-

4 § Valvontamaksun suorittaminen

-

5 § Oikaisu maksuvelvollisen hyväksi

-

6 § Oikaisu maksunsaajan hyväksi

-

7 § Muutoksenhaku

-

8 § Valvontamaksun perintä

-

9 § Tietojenantovelvollisuus

-

10 § Valvontamaksun enimmäismäärän tarkastaminen

-

Räsänen Mikko
Elinkeinoelämän keskusliitto EK